

РЕШЕНИЕ

№ 448

София, 15.01.2016

В ИМЕТО НА НАРОДА

Върховният административен съд на Република България - Трето отделение, в съдебно заседание на двадесет и пети ноември две хиляди и петнадесета година в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ИСКРА АЛЕКСАНДРОВА

ЧЛЕНОВЕ: СВЕТЛАНА БОРИСОВА

РУМЯНА ЛИЛОВА

при секретар
на прокурора
от съдията
по адм. дело № 15053/2013. ■

Станка Ташкова
РУМЯНА ЛИЛОВА

и с участието
изслуша докладваното

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл. 157 от Закона за културното наследство (ЗКН).

Образувано е по жалба на Румен Теофилов Иванов, подадена чрез адв. Камен Костакиев, срещу мълчалив отказ на министъра на културата (министъра/ът) да издаде разрешение по негово заявление, заведено в Министерство на културата с вх. № 94-00-667 от 22.04.2013 г. за извършване на теренно проучване на обект „Рациария“, в местността „Калето“ при с. Арчар, Община Димово, Област Видин. Иванов твърди, че на 22.04.2013 г. е подал заявление за издаване на разрешение за извършване на теренно проучване на територията на обекта чрез Терения съвет към Национален археологически институт с музей (НАИМ) съгласно изискванията по чл. 150 ЗКН. След приемане на заявлението му, били дадени допълнителни указания с оглед допълване на представените документи, които той изпълнил предвид изисквания по чл. 151 ЗКН. Не получил отговор на заявлението си, поради което обжалва мълчаливия отказ на министъра на културата за издаване на исканото разрешение като твърди, че е незаконосъобразен и иска неговата отмяна.

Ответникът - министърът на културата, чрез упълномощен юрисконсулт, изразява становище за недопустимост и неоснователност на предявената жалба.

Разгледана по същество жалбата е основателна.

Административното производство е започнало по заявление на Иванов до министъра на културата с вх. № 94-00-667 от 22.04.2013 г. (л. 8 и сл. от делото), към което е приложен списък на лицата, участващи в екипа на Иванов и други неописани в него документи. Копие от заявлението е внесено по вх. № 153 от 22.04.2013 г. до председателя на Съвета за теренни проучвания (СТП, в заявлението

и жалбата именован като Теренен съвет) на НАИМ. Искано е издаване на разрешение от министъра за редовно теренно проучване на археологически ценности на обект „Рациария“ („Колония Улпия Траяна Рациария“) в местността „Калето“, в землището на с. Арчар, Видинска област, за 2013 г. Към заявлението до министъра са приложени неописани в него документи. Въпреки дадените до ответника указания с Определение от 30.09.2014 г., постановено по адм. д. № 10517/2014 г. по описа на ВАС, да представи Заявление № 153 от 22.04.2013 г., ведно с приложените документи, доказателства за дадени до Иванов указания за представяне на допълнителни документи и решение на СТП по чл. 176, ал. 2 от Наредба № Н-00-0001 от 14.02.2011 г. за извършване на теренни археологически проучвания (Наредба № Н-00-0001 от 14.02.2011 г.) по подаденото от Иванов заявление, не са били представени.

Във връзка с депозираното в министерство на културата заявление, заместник-министър на културата е поискал от директора на НАИМ експертно становище на СТП (л. 29). С писмото е било изпратено заявлението на Иванов, заведено в МК с вх. № 94-00-667 от 22.04.2013 г. Не се спори и видно от приложения на л. 42 препис-извлечение от протокол от заседание на СТП, проведено на 08.05.2013 г., заявлението на Иванов е разгледано от присъстващите негови членове. Гласуван е екипът от направеното предложение, като "за" са гласували двама души от състава на СТП, против са били шестима и са се въздържали трима. На искането на заместник - министъра на културата е отговорено от директора на НАИМ с писмо, заведено в министерството по вх. № 94-00-667 от 07.06.2013 г. (л. 39), с което министърът е уведомен за това, че СТП не е одобрил предложението от проф. Иванов екип. Уведомен е също, че на заседанието на 08.05.2013 г. на СТП, е било представено предложение на гл. асистент Здравко Димитров за издаване на разрешение за същото теренно проучване, което е било гласувано положително. Към писмото до министъра не се съдържат приложения, вкл. не е върнато изпратеното с писмо 94-00-667 от 26.04.2013 г. заявление на Иванов.

Иванов е сезирал министъра с жалба вх. № 94-00-1272 от 12.08.2013 г. (л. 31, 32), в която е описал случая и е поискал отговор на подаденото от него искане за издаване на разрешение за извършване на теренни проучвания с вх. № 153 от 22.04.2013 г. на НАИМ. Във връзка с така постъпилата в министерство на културата жалба, заместник-министър В. Кръстева е подписала Писмо изх. № 94-00-1272 от 27.08.2013 г. (л. 39) до директора на НАИМ, с което е изисквала представянето в Министерство на културата на „цялата документация, свързана с поставения въпрос, вкл. решенията на СТП и становищата на Секцията за антична археология за 2013 г.“. Отговорено е с писмо на директора на НАИМ с изх. № 744 от 16.09.2013 г. (л. 40), с което са изпратени само препис-извлечения от Протоколи № 3 от 08.05.2013 г. и № 4 от 22.05.2013 г. на СТП и копие на писмо в отговор на писмо на министерството. Разрешение по чл. 152, ал. 1 ЗКН или решение за отказ по чл. 156, ал. 1, във вр. с чл. 157, изр. първо ЗКН по заявлението на Иванов от 22.04.2013 г. не са издадени от компетентния административен орган.

При така установеното от фактическа страна при извършената проверка по реда на чл. 168 АПК, настоящият състав на Върховния

административен съд, трето отделение, намира следното от правна страна:

Въпросът досежно допустимостта на жалбата срещу мълчаливия отказ на министъра на културата е разрешен с Определение № 15099 от 12.12.2014 г., постановено по адм. д. № 10517 по описа на Върховния административен съд, петчленен състав на Първа колегия за 2014 г. Допълнително наведените в съдебното заседание на 25.11.2015 г. съображения в тази насока от процесуалния представител на ответника са неоснователни. Фактът дали Иванов е предполагал или знаел становището на СТП не води на извод за недопустимост на оспорването срещу мълчаливия отказ на министъра да издаде исканото разрешение.

Теренните проучвания на археологически ценности се извършват с разрешение на министъра на културата или оправомощено от него длъжностно лице въз основа на експертно становище на СТП (чл. 148, ал. 1 ЗКН), издадено на лица, които отговарят на изискванията на чл. 150 ЗКН и са представили заявление с приложения съгласно чл. 151 ЗКН. Процедурата за издаване на разрешение за теренни археологически проучвания е разписана в глава трета „Организация на теренните археологически проучвания” от Наредба № Н-00-0001 от 14.02.2011 г. Съгласно чл. 156, ал. 1 ЗКН разрешение за теренни проучвания не се издава само в изрично предвидените по точки 1-3 хипотези: 1. когато не са изпълнени изискванията на чл. 150 и чл. 151 ЗКН; 2. когато е отнето разрешението за теренни проучвания и не е изтекъл срокът, за който е отнето и 3. на лице, което е концесионер на недвижимата културна ценност.

Анализът на разпоредбите на ЗКН, поместени в глава седма „Археологическо културно наследство” и относими към издаването на разрешение, респективно на решение за отказ, налага извод, че задълженият субект – министър на културата или оправомощено от него длъжностно лице дължи мотивирано произнасяне по подаденото заявление за издаване на разрешение за теренни проучвания. В настоящия случай по искането на Иванов изрично мотивирано произнасяне няма и както се посочи по – горе, е формиран мълчалив отказ за издаването му. Писмото на заместник - министъра на правосъдието по изх. № 94-00-1272 от 28.10.2013 г. (л. 50 и л. 95, 96) не може да се възприеме като изричен отказ по искането на Иванов. Видно от съдържанието му то е изпратено до него по повод жалба № 94-00-1272 от 12.08.2013 г. и извършена проверка "...на процедурата по разглеждане на заявление вх. № 94-00-667/22.04.2013 г. (МК) и вх. № 153/22.04.2013 г. (НАИМ при БАН)...", като уведомява Иванов, че не са налице основания за преразглеждане. Административният орган е следвало да издаде изричен акт, с който да се произнесе по направеното искане, обективизирано в подаденото заявление, като удовлетвори същото, ако не са налице пречките по чл. 156, ал. 1 ЗКН или мотивирано да откаже с решение, което се основава на тази разпоредба. Съдържанието на разрешението за извършване на теренно проучване следва да удовлетворява изискванията на чл. 152, ал. 1 ЗКН, а отказът за издаване на разрешение на теренно проучване по аргумент от чл. 157 АПК следва да е обективиран в изрично писмено „решение за отказ”. То следва да съдържа конкретно позоваване на разпоредбата – правно основание за издаването му (чл. 156, ал. 1, т. 1-3 ЗКН), а по аргумент от чл. 59, ал.

2, т. 4 АПК част от задължителното му съдържание е и фактическото основание. Мотивите на решението за отказ за издаване на разрешение за теренно проучване дават възможност за преценка за съответствие с предписаното по чл. 156, ал. 1 ЗКН.

Наред с това, видно е от писмото на заместник - министър на правосъдието по изх. № 94-00-1272 от 28.10.2013 г., изпратено до жалбоподателя (л. 50 и л. 95, 96), на което се позовава ответникът в последното съдебно заседание пред настоящата инстанция с оглед възраженията за недопустимост на жалбата, че заявлението на Иванов за издаване на разрешение за теренни археологически проучвания от 22.04.2013 г., заведено по вх. № 153 по описа на НАИМ при БАН е подадено в срока по Наредба № Н-00-0001 от 14.02.2011 г. и съдържа всички необходими документи по чл. 150 и чл. 151 ЗКН. Тоест, не се твърди наличието на пречка по чл. 156, ал. 1, т. 1 ЗКН за издаване на исканото разрешение. Не се твърди и установява от ответника също така наличието на пречките по чл. 156, ал. 1, т. 2 и 3 ЗКН. Ето защо, по всички изложени съображения мълчаливият отказ на министъра на културата, формиран по заявлението на Иванов за издаване на разрешение за извършване на теренно проучване на обект „Рациария“, в местността „Калето“ при с. Арчар, Община Димово, Област Видин се преценява като издаден в противоречие с материалния закон и предписаната от закона форма. Затова той подлежи на отмяна. Преписката следва да бъде върната на задължения административен орган за произнасяне с писмен акт, като на основание чл. 174 АПК му се определи едномесечен срок, считано от влизане в сила на настоящото решение.

Иванов своевременно е направил искане за присъждане на сторените по делото разноски – още с предявяването на жалбата, а и в частната жалба срещу Определение № 8843 от 25.06.2014 г., по която е било образувано адм. д. № 10517 по описа на ВАС за 2014 г. В последното съдебно заседание от неговия адвокат е представен Списък на разноските, с който се иска присъждането им в общ размер на 810,00 лв. Установява се, че такива са направени за държавна такса в размер на 10,00 лв. и адвокатски възнаграждения по Договор за правна защита и съдействие № 0361234 от 04.02.2014 г. в размер на 500,00 лв., платени от Иванов на адв. Костакиев в брой и Договор за правна защита и съдействие № 433634 от 11.07.2014 г. в размер на 300,00 лв., платени от Иванов на адв. Костакиев в брой (за производството пред петчленен състав). Предвид изхода на спора Министерство на културата следва да бъде осъдено да заплати на Иванов сума в общ размер на 810,00 лв. - направени разноски в съдебните производства.

Предвид всичко изложено по – горе и на основание чл. 172, ал. 2, предл. второ, чл. 173, ал. 2 и чл. 174 АПК, както и чл. 143, ал. 1 АПК, Върховният административен съд, състав на трето отделение,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ, по жалба на Румен Теофилов Иванов, мълчалив отказ на министъра на културата, да издаде разрешение по негово заявление, заведено в Министерство на културата с вх. № 94-00-667 от 22.04.2013 г. (вх. № 153 от 22.04.2013 г. по описа на Националния археологически институт с музей) за извършване на теренни проучвания на археологически ценности на обект „Рациария“, в

местността „Калето“ при с. Арчар, Община Димово, Област Видин.

ВРЪЩА делото като преписка на министъра на културата за ново произнасяне с писмен акт в едномесечен срок, считано от влизане в сила на настоящото решение.

ОСЪЖДА Министерство на културата да заплати на Румен Теофилов Иванов сума в размер на 810,00 (осемстотин и десет) лв. - направени разноски за държавна такса и адвокатско възнаграждение.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред петчленен състав на Върховния административен съд в четиринадесетдневен срок от съобщаването му на страните.

**Вярно с оригинала,
секретар:**

ПРЕДСЕДАТЕЛ: /п/ Искра Александрова
ЧЛЕНОВЕ: /п/ Светлана Борисова
/п/ Румяна Лилова

Р.Л.